

Grekland åter i fokus

Grekland har allt sedan finanskrisens inledning brottats med en vacklande ekonomi. Under 2010 visade det sig att flera grekiska regeringar redovisat landets ekonomiska statistik på ett felaktigt sätt för att på så vis hålla sig inom EU:s monetära riktlinjer. De kraftigt försämrade statsfinanserna tvingade Grekland att under åren 2010 till 2012 genomföra flera kännbara åtstramningspaket, strukturreformer och privatiseringar av statliga tillgångar. Åtgärderna var ett villkor för att landet skulle erhålla nödlån från EU och IMF och därigenom undvika en statsbankrott. Landet har under krisåren fått två stora nödlån på totalt €240 miljarder samt en rekordstor skuldnedskrivning på €107 miljarder.

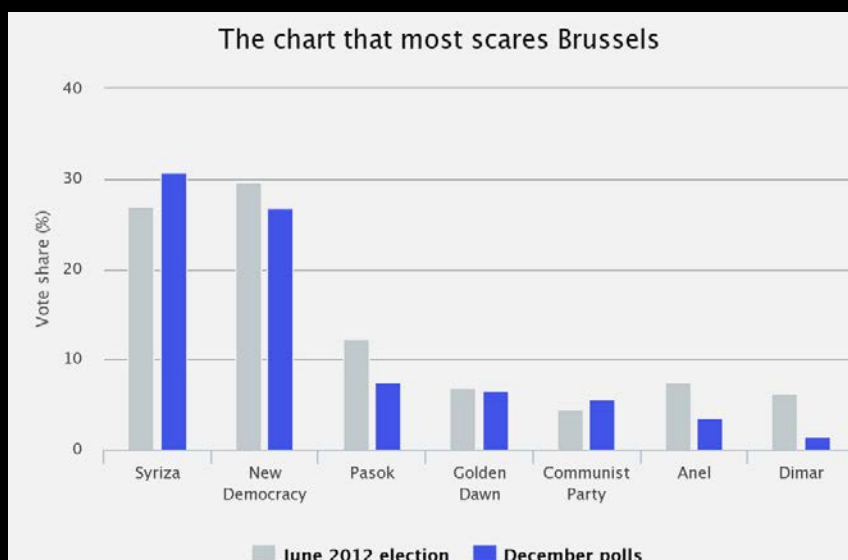

Grekland styrs efter en serie nyval sedan 2012 av en bräcklig partikoalition som sträcker sig över blockgränserna med högerledaren Antonis Samaras som premiärminister. Under 2014 har optimismen frodats och man har haft förhoppningar om att Grekland skulle vara moget att åter låna på den öppna finansmarknaden. Ett av beläggen för denna optimism var att den 10-åriga obligationsräntan under tidig höst rörde sig ner mot 5 procent.

Under december har förutsättningarna dock radikalt förändrats. Det grekiska parlamentet har vid tre olika tillfällen misslyckats med att välja ny president. Den tredje och sista omröstningen hölls den 29 december. Regeringens kandidat Stavros Dimas behövde i sista omröstningen 180 röster för att bli vald men lyckades endast samla 168 röster. Resultatet innebär att parlamentet måste upplösas och nyval hållas. Nyvalet kommer att äga rum den 25 januari.

Omständigheterna kring nyvalet gör att många aktörer nu är mycket oroliga, allt ifrån finansmarknader till EU-ledarna i Bryssel. Orsakerna är flera men den viktigaste faktorn är de opinionsmätningar som gjorts i Grekland under senaste tiden och som pekar på att vänsterpartiet [Syriza](#) kommer att gå segrande ur ett nyval. Diagrammet visar 2012 års valresultat samt en av innevarande års decembermätningar av väljarsympatierna.

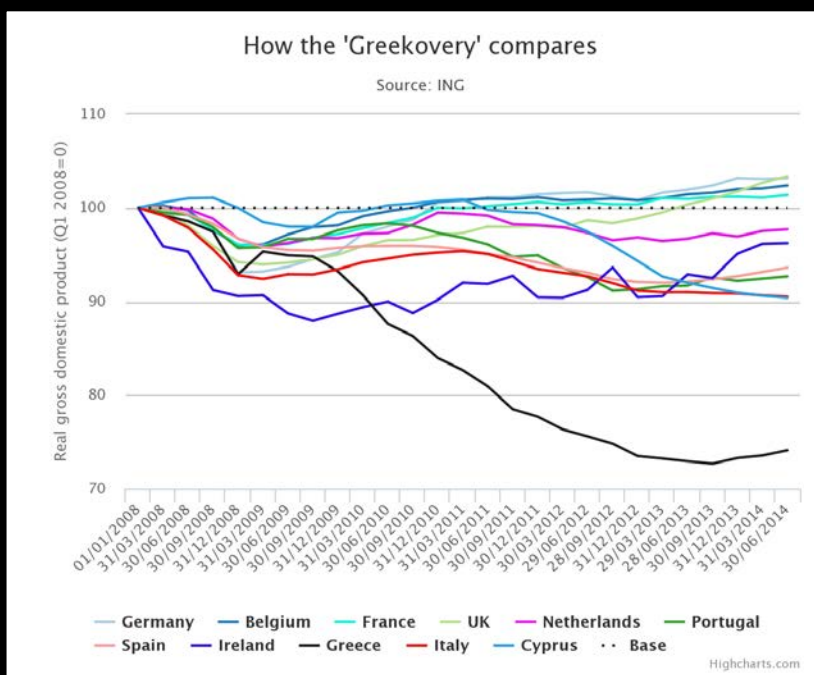
Syriza har under hela krisperioden motsatt sig EU:s och IMF:s lånevillkor och partiledaren [Alexis Tsipras](#) står ännu så länge fast vid att han kommer att riva upp hela uppbyggnaden om han kommer till makten.

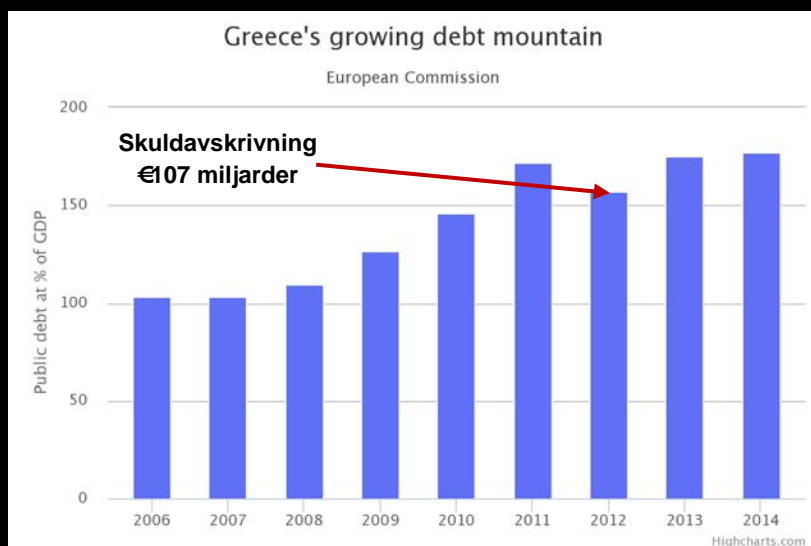
Även om den grekiska ekonomin till vissa delar nått en viss återhämtning pekar de flesta siffror alltså i fel riktning och landet är fast i valutaunionens regleringar. Landet har genomlidit en fem år lång och smärtsam lågkonjunktur som plågat befolkningen och kan till stora delar endast jämföras med trettioalets amerikanska depression.

Den **reala BNP**- tillväxten har visserligen under senaste året visat på en marginell ökning men jämfört med övriga krisländer är resultatet rent katastrofalt. (se diagram). Man beräknar att med en tillväxt på 2 procent per år skulle det krävas 13 år för att nå upp till den nivå som rådde innan finanskrisen.

Den svaga tillväxten har också skapat en oavbrutet stigande statsskuld, undantaget var 2012 men berodde då på den €107 miljarder stora nedskrivningen av skulden. År 2014 var skulden 177 procent av landets BNP.

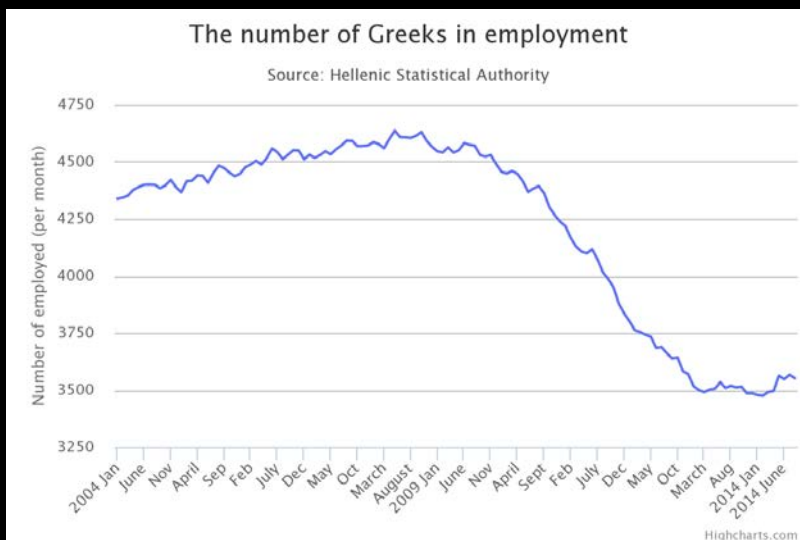

En fortsatt stigande statsskuld sätter press på EU att vidta ytterligare en kraftig skuldavskrivning eller någon annan form av skuldlättnad för att klara landet kvar i valutasamarbetet. I en första kommentar till nyalet säger dock ECB att det är Greklands egen uppgift att lösa nyvalsproblemet.

Den tyske finansministern Wolfgang Schaeuble menade innan den sista decemberomröstningen att Grekland oavsett regering måste följa ingångna avtal. Han sade att han kommer att stödja Grekland på dess hårda reformväg under förutsättning att Athen inte väljer en annan väg.

Grekland har fortsatt den högsta arbetslösheten i valutaområdet, nära 27 procent. Antalet greker i arbete är nära en fjärdedel lägre jämfört med mitten av 2008 och landet har förlorat över 1 miljon arbetstillfällen. (se diagram nedan)

Vad ett nyval får för konsekvenser är ännu oklart. Syrizas ledare Tsipras skrev nyligen i en artikel att,

Trots ett desperat försök att hålla fast vid makten kollapsar Samaras regering. Grekland är på tröskeln till en stor, en historisk politisk förändring.

I samma artikel skriver Tsipras (t.h.) också att med stöd av folket kommer Syriza att spela en ledande roll i denna förändring. Valsegern kommer att vara början på en stor nationell satsning för social räddning och återuppbyggnad av landet. Med anledning av detta kommer Syriza att försöka samla breda samförståndslösningar. Hur man tänker lösa detta samtidigt som partiet vill omförhandla hela bailoutavtalet med EU-IMF och kräva stora nedskrivningar av statsskulden framgår dock inte.

Om det efter ett nyval skulle bli aktuellt för Grekland med någon form av ytterligare skuldlättnad eller en "gexit" (Grekland lämnar valutasamarbetet) finns naturligtvis risken att en sådan lösning skulle kunna sprida en mer omfattande smitta även till övriga sydeuropeiska krisländer och skapa en allmän panik, vilket i förlängningen skulle kunna äventyra hela valutasamarbetet. Det grekiska nyalet kommer under alla omständigheter att under resten av vintern skapa både finansiell och politisk oro.

Mvh Rune

